

A wide-angle, high-angle photograph of a bustling pedestrian street in a European city. The street is paved with a geometric pattern of grey and brown tiles. On the left, a large, ornate fountain with multiple tiers and waterfalls is a focal point. People of various ages are walking, sitting on the fountain's edge, and pushing strollers. In the foreground, a man is talking to a woman who is holding a young child. To the right, a man is standing with a bicycle. The background shows a row of multi-story buildings with varied architectural styles, including brick facades and white-painted walls. A Danish flag is visible on a building to the right. The sky is clear and blue.

En guide til Central investorerinformation

- den nye varedeklaration på alle investeringsbeviser

Klar varedeklaration på alle investeringsbeviser

Det kan være vanskeligt at overskue de mange forskellige investeringsmuligheder på markedet. Den nye varedeklaration på investeringsbeviser – **Central investorinformation** – kan være med til at føre dig sikkert gennem investeringsjunglen.

Alle investeringsforeninger skal udarbejde dokumentet "Central investorinformation" for deres investeringsbeviser.

Central investorinformation er et dokument på to sider, hvor du kan læse om indholdet i de forskellige investeringer, om deres afkast, om risikoen og om omkostningerne.

Dokumentet giver dig et hurtigt overblik over det vigtigste. Derfor kalder vi det en varedeklaration på investeringsbeviser.

Varedeklarationen skal udarbejdes på samme måde af alle investeringsforeninger. Emnerne i dokumentet er bestemt af EU, og reglerne gælder for investeringsforeninger fra hele Europa. Målet er at gøre det nemt for investorer at sammenligne de forskellige investeringer.

Du støder på varedeklarationen, når du får rådgivning om investeringsbeviser. Din sædvanlige rådgiver kender din risikoprofil og de forskellige typer af investeringsbeviser. Rådgiveren kan hjælpe dig med at finde velegnede investeringer og kombinere dem, så de passer til dine behov og ønsker.

I denne guide fører vi dig igennem Central investorinformation punkt for punkt. Når du har læst guiden, kan du få mere glæde af varedeklarationen. Det er første skridt på vejen mod en investering, der passer til dig og dine behov.

Bagerst finder du et eksempel på en varedeklaration. Den kan du have liggende ved siden af dig, når du læser videre.

Guiden er udarbejdet i juni 2011 af InvesteringsForeningsRådet. Vi er brancheorganisation for de danske investeringsforeninger.

Hvis du har spørgsmål, vil vi foreslå, at du kontakter din sædvanlige rådgiver. Du er naturligvis velkommen til at skrive til os på info@ifr.dk, hvis du har generelle spørgsmål. I vores ordbog på www.ifr.dk finder du forklaringer på nogle af begreberne i Central investorinformation.

De enkelte investeringsforeninger offentliggør varedeklarationerne på deres egne hjemmesider.

På www.ifr.dk finder du et overblik over dokumenterne fra de danske investeringsforeninger.

Afsnittet "Mål og investeringspolitik"

Hvad indeholder investeringen? Hvordan får jeg mit afkast?
Det er nogle af de spørgsmål, du får svar på i dette afsnit i varedokumentationen.

Varedeklarationen fortæller helt præcist, hvilke typer af værdipapirer dine sparepenge bliver investeret i, hvis du vælger at købe investeringsbeviser. Er det en investering med europæiske aktier, danske obligationer eller noget helt tredje? Det har betydning for afkastet af dine investeringer - og risikoen undervejs.

Du kan også læse, hvordan du får overskuddet af investeringerne. Kommer det især ud som udbytte? Kommer det som en kombination af udbytte og kursstigninger? Eller kommer det alene som kursstigninger?

I investeringsforeningen får du en løbende pleje af din opsparing. I varedeklarationen kan du se, hvordan foreningen investerer dine penge. Det kan være, at der er grænser for, hvor stor en del af investeringerne der må placeres i en særlig type værdipapirer. Eller at en vis del skal placeres i en bestemt type papirer. Disse rammer har betydning for, hvordan din investering udvikler sig.

De fleste afdelinger sammenligner deres resultater med et såkaldt benchmark. Det er et sammenligningsgrundlag og en målestok for udviklingen på f.eks. et aktiemar-

ked eller et obligationsmarked. Hvis afdelingen har et benchmark, står det i varedeklarationen.

Det er også her, du kan læse, hvordan afdelingen styrer investeringerne. De fleste afdelinger investerer aktivt. Det betyder, at investeringsforeningen bruger ressourcer på at finde de bedste aktier og obligationer. Målet er at opnå

et afkast efter omkostninger, der er bedre end gennemsnittet. Men der er naturligvis også en risiko for, at dit afkast bliver lavere end gennemsnittet. Andre afdelinger investerer passivt. De bruger ikke ressourcer på at finde de bedste investeringer. Her er målet at holde

omkostningerne nede og give dig et afkast, der svarer til gennemsnittet i markedet minus omkostninger. Passivt styrede afdelinger har normalt lavere omkostninger end aktivt styrede. Afkastmulighederne er også forskellige. De to alternativer har hver deres fordele og ulemper.

Afsnittet "Risiko/afkast-profil"

Nogle investeringsbeviser svinger en del i kurs undervejs. Andre er mere stabile og indebærer derfor en lavere risiko. Hvor meget beviserne svinger – det får du svaret på her.

Investeringsforeningen fordeler altid din opsparing på forskellige værdipapirer – det kalder vi for risikospredning. Men da de forskellige investeringsbeviser investerer i forskellige værdipapirer, så er der også forskel på risikoen.

Afdelingerne med danske obligationer har vist sig at være de mest kursstabile. Andre svinger mere

i kurs, men giver dig også større afkastmuligheder. De mest risikobetonede afdelinger er dem, der investerer i et snævert udsnit af aktiemarkedet – eksempelvis i aktier fra et enkelt land eller en enkelt branche.

Jo lavere risiko, jo mere stabilt udvikler dine beviser sig. Og desto lavere er risikoen for, at beviserne

er mindre værd den dag, du vil sælge. Højere risiko giver dig større gevinstmuligheder, men også større risiko for, at beviserne kan være faldet i kurs, når du sælger. Afkast og risiko går hånd i hånd. Også i en investeringsforening.

På skalaen fra 1-7 kan du se, hvor kursstabil investeringen har været de seneste fem år. Kategori 1 er den

mest kursstabile og mindst risikable investering. Omvendt indikerer 7, at afdelingens afkast har svinget meget, og at afdelingen derfor har en høj risiko.

Afdelingens placering på risikoskalaen er ikke fast. Placeringen kan ændre sig.

Afsnittet "Omkostninger"

Omkostningerne er vigtige, når du investerer. For omkostningerne går fra i dit afkast. På dette punkt i varedeklarationen kan du læse om de omkostninger, der løber på, når du investerer i en forening.

Som investor i en investeringsforening betaler du din del af udgifterne til at drive foreningen. De kaldes "løbende omkostninger" i varedeklarationen. De dækker udgifter til f.eks. løn, it, revision, offentlige myndigheder og investeringsarbejdet. Det formidlingshonorar, som næsten alle investeringsforeninger betaler til pengeinstitutterne for at rådgive investorerne om investeringsbeviser, er også en del af de løbende omkostninger.

Enkelte foreninger beregner de årlige omkostninger ud fra, hvor godt afkastet har været. Det hedder "resultatbetinget honorar".

Omkostningerne er trukket fra, før foreningen gør dit afkast op. Alle tallene er gjort op i pct. Ved en investering på f.eks. 100.000 kroner betyder en procentsats på 1,00, at omkostningerne det år har været på 1.000 kroner.

Når du køber beviser, skal du normalt betale et indtrædelsesgebyr. Og når du sælger, skal du normalt betale et udtrædelsesgebyr. Disse engangsgebyrer er en del af den kurs, du handler til. Gebyrerne dækker foreningens udgifter ved, at du handler beviser. Varedeklarationen viser de maksimale gebyrer - ofte er de lavere.

Omkostningerne kan ændre sig fra år til år. Nogle investeringer har lave omkostninger. Andre har højere. Omkostningerne skal ses i forhold til kvaliteten og indholdet af investeringen.

Vi opfordrer dig til at se på omkostningerne, når du vælger investering. Men du bør ikke alene vælge ud fra omkostningerne. Du kan ikke regne med, at investeringerne med lave omkostninger giver de højeste afkast fremover - ligesom du ikke kan regne med, at høje omkostninger er lig med lavere afkast.

Afsnittet "Tidligere resultater"

De fleste investerer i forening, fordi de vil have et godt langsigtet afkast af deres opsparing. På dette punkt i varedeklarationen kan du se, hvordan investeringen har udviklet sig indtil nu.

Når du investerer i forening, får du risikospredning og løbende pleje af din opsparing. Søjlediagrammet viser resultatet af dette arbejde frem til i dag. Vi kalder resultatet for et "afkast". Afkastet er målt i procent – år for år - op til 10 år bagud. Hvis du har investeret 100.000 kroner, og årets afkast er 10 pct., så er dit afkast på 10.000 kroner efter

omkostninger. Alle afkast er vist i danske kroner. Udbetalte udbytter er en del af investorenes afkast og tæller med i beregningen.

Hvis afdelingen har et benchmark, skal udviklingen i dette sammenligningsgrundlag også vises i diagrammet. Afdelingens afkast er beregnet efter omkostninger. Udviklingen

i benchmark tager derimod ikke højde for omkostninger.

De historiske resultater bør ses i sammenhæng med risikoen. De mest kursstabile afdelinger – dem med danske obligationer – giver typisk ret stabile afkast år efter år.

Afdelingerne med aktier svinger mere. Her er det helt normalt, at det årlige afkast er negativt ind i mellem. Men aktierne giver dig alligevel de bedste afkastmulighe-

der på lang sigt, fordi de giver høje afkast i de år, hvor børserne har pil opad.

Historiske afkast er ikke en garanti for fremtidige afkast. Kursen på dine investeringsbeviser stiger og falder i takt med udviklingen på investeringsmarkederne. Derfor bør du være varsom med alene at basere dine investeringsbeslutninger på de historiske resultater.

Afsnittet "Praktiske oplysninger"

I dette afsnit i varedeklarationen kan du læse, hvad du skal gøre, hvis du vil have yderligere information.

I varedeklarationen får du et overblik over de vigtigste informationer om investeringerne.

Vil du et spadestik dybere, anbefaler vi, at du læser mere på den enkelte investeringsforenings hjemmeside. Der finder du blandt andet afdelingens samlede prospekt.

Prospektet er en meget udførlig beskrivelse af afdelingen. Du kan også få prospektet hos din rådgiver.

Under "Praktiske oplysninger" kan du også læse, hvem der er depotbank for investeringsforeningen. Depotbanken har opgaven med at opbevare de aktier og obligationer,

foreningen investerer i på investorerne vegne.

Der står ikke meget om skat i varedeklarationen. Men skatten er vigtig, når du investerer. For skatten går fra i dit afkast. Din rådgiver kan fortælle dig om skattereglerne, når du investerer i forening. Flere investeringsforeninger udgiver skattebrochurer.

Allernederst på side to kan du se, hvornår dokumentet er opdateret. Der er nøje regler for, hvor ofte foreningen skal udarbejde et nyt dokument.

Hovedreglen er, at varedeklarationen skal opdateres mindst én gang om året. Men af og til skal det ske oftere – eksempelvis hvis afdelingen flytter sig på risikoskalaen.

InvesteringsForeningsRådet

Amaliegade 31

1256 København K

+45 33 32 29 81

www.ifr.dk

info@ifr.dk

